

CROATIAN ABSTRACTS KROATISCHE ZUSAMMENFASSUNGEN

APSTRAKTI

JUDITH KÖNEMANN (str. 143)

Odgoj za solidarnost: Što pridodaje kršćanska vjera?: Pojam „solidarnost” danas je vrlo pomodan; možemo ga sresti na gotovo svim područjima društvenog suživota; najčešće da se zahtjeva (više) solidarnosti, ali se pojavljuje i u aktualnim raspravama o zajedništvu modernog društva. Uz inflaciju značenja riječi u pozadini nalazimo dva glavna pitanja: 1. Što se točno skriva iza pojma solidarnosti? 2. Koliko su sami ljudi sposobni biti solidarni, i da li se solidarnost može usvojiti pomoću učenja i obrazovnih procesa? U studiji ćemo se osvrnuti na oba pitanja. Uglavnom ćemo se usredotočiti na solidarno djelovanje, na odnose vjerskog vladanja i uvjerenja, nadalje prikazat ćemo na koji način kršćanska vjera pridonosi učenju solidarnosti. U tome suodnosu glavna teza studije glasi ovako: vjera nije preduvjet sposobnosti za solidarnošću, ali u pogledu solidarnog ponašanja i djelovanja, zbog uske povezanosti kršćanske vjere i solidarnosti, može biti važnom motivacijom. Nakon obuhvatnog objašnjenja pojma, razglabanja se usredotočuju na poseban oblik solidarnosti, u takozvanu pro-solidarnost, koja je usmjerena na interese drugih. Poslije toga uzet ćemo detaljno pod povećalo povezanost solidarnosti i vjere oslanjajući se na biblijske primjere, te ćemo solidarnost identificirati s vjersko-moralnim preuzimanjem obveze temeljene na milosrđu. Nakon teološkog uvoda prikazat ćemo praktične perspektive učenja solidarnosti, te ćemo obrazložiti kako kršćanska vjera, iako nije neophodna za poučavanje solidarnog ponašanja i uvježbavanja, ipak zbog čega raspolaže neusporedivo velikim, ovjerenim potencijalom, zahvaljujući kojemu može pridonijeti procesu poučavanja i učenja solidarnosti.

Ključne riječi: pro-socijalno ponašanje, altruistička motivacija, uzajamnost, milosrđe, procesi poučavanja i učenja, preuzimanje gledišta, običaji priznanja

ANNA MARIA PENKALLA & STEFAN KOHLER (str. 163)

Urbanizacija i duševno zdravlje u Europi: Sistematski pregled: Urbanizacija se opisuje kao jedan od čimbenika psihičkih poremećaja. Rezultati znanstvenih istraživanja razlikuju se od države do države i prema psihijatrijskim posljedicama. Cilj nam je bio da sistematski prikazemo kvantitativne studije o povezanosti europske urbanizacije i čestih psihičkih poremećaja. U bazi podataka EBSCOhost i PubMed pregledali smo ona epidemološka ispitivanja koja su obavljena u krugu europskog stanovništva, koja su između siječnja 2002. i listopada 2012. objelodanjena na engleskom jeziku. Obavili smo sljedeća pretraživanja: (urban* OR environment*) AND (mental health OR mental disorder OR psych*). Studije su na različiti način mjerile urbanizaciju. Vrste najčešće ispitivanih psihičkih poremećaja, na koje smo tijekom pregleda koncentrirali, bili su poremećaji raspoloženja i uznemirenosti, psihoze, te bolesti raznih ovisnosti. Urbanizacija je povezana s duševnim zdravljem. Od devet studija sedam je izvijestilo o većoj mjeri afektivnih i psihoznih poremećaja u urbanim sredinama u odnosu na područja u provinciji. Od tri studije dvije su pokazale veći omjer psihoze u nekoliko jače urbaniziranih područja. Prema četiri studije od šest, ako je mjera urbanizacije veća, češća je zloraba s drogama. Iste studije nisu našle točku

oslonca u pogledu da postoji povezanost između urbanizacije i psihičkih poremećaja. Dakle, ako živimo u jednoj gradskoj sredini Europe, to može biti čimbenikom rizika u pogledu afektivnih i poremećaja uznemirenosti, psihotičnih poremećaja i uporabe droga. Potrebna su daljnja istraživanja za razumijevanje koje osobine gradske sredine uzrokuju psihičke poremećaje.

Ključne riječi: poremećaj uznemirenosti, Europa, psihički poremećaj, duševno zdravlje, afektivni poremećaj, psihoza, uporaba sredstava, sistematski pregled, urbanizacija

JUDIT LAKÓ HERPAI (str. 178)

Pitanja veze unuk-stari roditelji u zrcalu fizičke aktivnosti: U žarištu naše studije stoji povezanost koja štiti pojedine duševno-tjelesne čimbenike, naime obitelji-unutar toga starih roditelja (bake i djeda) i tjelovježbe. U naše vrijeme od posebnog je značaja za obitelji uključivanje bake i djeda u odgoj unuka. Tijekom našeg istraživanja se dokazalo da danas, kada su zaposleni roditelji u složenom i teškom položaju, u životu obitelji veliku ulogu ima pomoć bake i djeda. Naše ispitivanje jednosmisleno dokazuje da je prema odgovorima upitanih u odnosu bake, djeda i unuka naglasak na kvaliteti zajedno provedenog vremena, to jest na sadržajnim, emocionalnim vrijednostima.

Ključne riječi: obitelj, prevencija, duševno-tjelesno zdravlje, posredovanje vrijednosti, naraštaji, zaštitni čimbenik

MIKLÓS HELTAI (str. 195)

Utjecaj Sándora Karácsonya na opću znanstvenu i pedagošku misao u drugoj polovici 20. stoljeća: Sándor Karácsony (1891–1952) izvorni i utjecajni stvaratelj mađarske pedagoške, jezikoslovne i filozofske misli, koji je kao srednjoškolski i sveučilišni profesor obavio takav obuhvatan školski rad čiji se utjecaj osjeća do danas. Kao profesor sročio je temeljnu misao: važeći rezultati u odgoju, znanstvenom radu i zapravo na svim područjima života mogu se postići uzimanjem u obzir „drugoga čovjeka”, partnera. Njegovi bivši učenici i suradnici postigli su značajne rezultate 1970.-ih, 1980.-ih godina razvijajući njegove misli na području biologije, jezikoslovlja, psihologije, etnologije, mnogi od njih i sami su ustanovili znanstvene škole koje djeluju do danas. Posebno su i dalje žive njegove pedagoške misli. Danas već veliki broj predstavnika trećeg-četvrtog naraštaja pedagoga drži da se odgoj kao zajedničko postignuće učenika i profesora ostvaruje onda, ako partneri poštuju autonomiju jedni drugih, te se na temelju toga odnose prema misaonim vrijednostima koje zastupa škola. Njegovi su učenici i suradnici poslije 1990. utemeljili više društvenih udruga, da njegov rad upoznaju sa zainteresiranima, tijekom svoga djelovanja ponovo su izdali njegove temeljne postavke odgojne znanosti u deset svezaka zasnovane na društvenoj logici i psihologiji, te dvadeset i treću godinu s velikim brojem sudionika priređuju znanstvene konferencije za pedagoge, učenike, roditelje, predstavljajući njegov i danas moderan i živ pedagoški sustav.

Ključne riječi: pedagogija, Mađarska, komunizam, diktatura, povijest, osvrt, zanimanje za pružanje pomoći, odgoj, autonomija, utjecaj

GYÖRGY CSEPELI & RICHÁRD NAGYFI (str. 220)

Facebook-dijagnostika: Otkrivanje mentalno-higijenskih problema putem online tragova:

Korisnici platforma društvenih medija mogu biti u vezi 24 sata dnevno. Nazočnost na Facebooku i nehotično ostavlja tragove. Članak izvještuje o jednom pokusu, tijekom kojega se prema odstupanju raspodjele potencije ovih tragova aktiviteta otvara mogućnost dobivanja uvida u duševno stanje Facebook-korisnika. U posjedovanju ovih znanstvenih rezultata može postati moguća automatika, online dijagnostika mentalno-higijenskih problema korisnika koji se služe društvenim stranicama.

Ključne riječi: društveni mediji, Facebook, raspodjela potencije, mentalno-higijenski poremećaji, HCSM (healthcare social media), depresija, Big Data